

Motion från Christer G Wennerholm (m) och Margareta Cederfelt (m) om avknoppningar och skapande av lika villkor inom tandvården i Stockholms län

Tandvården i Stockholms län bedrivs av Folktandvården i Stockholms län AB, odontologiska institutionen (tandläkarhögskolan) samt ett stort antal privatpraktiker. Folktandvården är huvudsakligen inriktad på barntandvård, medan privatpraktikernas tyngdpunkt ligger på vuxentandvården. Fördelningen av barntandvården är i storleksordningen 87% hos Folktandvården, 12% hos privatpraktiker och 1% som går hos odontologiska institutionen.

Landstingets ansvar på tandvårdsområdet är framförallt barntandvården. All tandvård är gratis för patienter upp till 20 år och det är landstinget som täcker kostnaden. Därutöver har landstinget ett planeringsansvar för tandvården och skall se till att tandvården är tillgänglig för alla invånare. Det så kallade befolkningsansvaret ligger på landstinget. Det innebär bl a att landstinget skall se till att ingen patient nekas tandvård och att akut-tandvård finns. Landstinget har vårdavtal med Folktandvården i Stockholms län AB och med odontologiska institutionen som innehåller preciseringar om hur de ska uppfylla befolkningsansvaret.

Folktandvården i Stockholms län AB är helt marknadsdominerande på barntandvårds-området. Det gör att de i praktiken fungerar som ett monopol. Inom tandvården har denna marknadsdominerande ställning medfört problem när det har uppstått diskussioner om omfattningen av och ersättningen för tandvårdsverksamhet inom vissa områden. Bristen på alternativa vårdgivare inom barntandvården är påtaglig.

Folktandvårdsbolaget har dessutom en konkurrensfördel när det gäller barntandvården genom att man sitter på hela befolkningsregistret. Privattandläkarna anser sig inte ha möjlighet att konkurrera på lika villkor inom barntandvården. Detta befolkningsregister borde istället finnas hos beställaren på tandvårdsområdet.

Bolaget försvarar sin särställning utifrån skrivningar i tandvårdslagen om befolknings-ansvaret. Utgångspunkten från landstingets sida måste dock vara att befolkningsansvaret ligger hos landstinget självt och de ansvariga politikerna.

Förra mandatperioden genomfördes ett stort antal s k avknoppningar inom framförallt primärvården. Utvärderingar visar att dessa avknoppningar haft positiva resultat för både patienter och personal. Ett avknoppningsprogram inom tandvården skulle sannolikt få samma positiva effekter. Inom organisationen har det från flera kliniker uttryckts önskemål om att få bilda självständiga enheter. En sådan avknoppningsprocess skulle då samtidigt bidra till att luckra upp det monopol på barntandvårdsområdet som i praktiken finns idag.

Vi föreslår därför landstingsfullmäktige besluta

- att ett program för avknoppningar inleds inom tandvården. Personalen vid klinikerna skall erbjudas att ta över den egna verksamheten
- att ge landstingsstyrelsen i uppdrag att inrätta en stödfunktion vid landstingskontoret som skall ge råd och stöd till de personalgrupper som är intresserade av att ta över den egna verksamheten,
- att det befolkningsregister som idag hanteras av Folktandvården i Stockholms län AB överförs till landstingets beställarenhet.

Stockholm den 9 januari 2003

Christer G Wennerholm (m)

Margareta Cederfelt (m)